

Про виховання ціннісного ставлення студентів до фахової підготовки

Т. М. ПИЛИПИШКО

Слав'янський державний педагогічний інститут

Підвищення вимог до сучасних випускників вищих навчальних закладів вимагає пошуку нових, більш ефективних методів і засобів виховної роботи, охоплення ними всіх аспектів становлення особистості майбутнього фахівця. Зокрема, особливу увагу викладачі мають приділяти вихованню ціннісного ставлення студентів до фахової підготовки.

Поняття «ставлення» в найбільш загальному сенсі трактують як фіксоване за певною ознакою взаєморозташування суб'єктів. У процесі взаємодії людини з будь-яким об'єктом у неї формується певне ставлення до нього, в якому відображається міра індивідуальної привабливості цього об'єкта. Якщо ставлення позитивне – особа прагне продовжувати взаємодію, якщо ставлення негативне – в неї виникає бажання цю взаємодію припинити, тобто воно виконує роль регулятора її поведінки. Через це ставлення людини до об'єкта діяльності може суттєво підвищувати чи, навпаки, знижувати її ефективність.

Важливо відзначити, що, з одного боку, система ставлення особистості має об'єктивний характер, адже в ній реалізуються загальносупільні потреби та досвід. З іншого боку, вона є результатом індивідуального мислення та прояву людиною особистих емоцій, тому можна говорити про її суб'єктивний характер. Отже, система ставлення визначає специфіку переживань особи, сприйняття нею навколишнього світу, поведінкові реакції на різні об'єкти реальності.

З'ясовано, що особливе місце в цій системі займають ціннісні ставлення особистості, в яких відображаються її основні життєві пріоритети та внутрішні сталі переконання. З урахуванням наукових ідей О. Акіньшиної, Е. Аришиної, М. Кейв та інших дослідників ми дійшли висновку, що важливе місце в навчально-виховній роботі ВНЗ має займати виховання ціннісного ставлення студентів до фахової підготовки. Це ставлення виявляється у глибокому оволодінні людиною змісту фахових дисциплін, осмисленні неї його практичної значущості, прагненні застосувати набуті знання в практичній професійній діяльності. Структуру ціннісного ставлення до фахової підготовки можна представити у вигляді поєднання таких компонентів: 1) смислового, який забезпечує усвідомлення кожним студентом індивідуального сенсу цієї підготовки, підвищення інтересу до занять з фахових дисциплін та усвідомлення цілей їх вивчення; 2) когнітивного, що передбачає сумлін-

не оволодіння майбутніми професіоналами фаховими знаннями, вміннями й навичками на гідному рівні; 3) емоційно-оцінного, який виявляється у відчутті особистістю позитивних емоцій, морального задоволення від своєї участі в навчально-пізнавальній діяльності на заняттях з фахових дисциплін, усвідомлення значущості отриманих знань для майбутньої професійної діяльності та професійно-особистісної самореалізації; 4) діяльнісно-вольового, який виконує перетворювальну функцію, стимулюючи студентів до прояву вольових зусиль для здійснення активного професійного становлення й особистісного саморозвитку, подолання труднощів у цьому процесі, реалізацію установки на повноцінну професійно-особистісну самореалізацію.

З урахуванням визначеної структури цього особистісного феномена нами були визначені такі основні шляхи виховання ціннісного ставлення студентів до фахової підготовки: 1) проведення інформаційної роботи з метою розкриття її значення у формуванні професійної компетентності особистості; 2) стимулювання у студентів сприятливого емоційного настрою на професійне становлення; 3) використання у виховній роботі зі студентами різноманітних активних форм і методів (диспутів, ділових ігор, тренінгів і т.ін.), які позитивно впливають на розвиток професійно-особистісних якостей студентів: активності, сумлінності, ініціативності, відповідальності і т.ін.

